

ΓΡΑΦΕΙΑ
ΤΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ
ΕΝ ΤΗ ΑΚΑΔΗΜΕΙΑ
ΔΙΕΥΘΥΝΣΙΣ
ΠΑΤΡΙΩΝ
ΔΟΣ ΝΙΚΗΦΟΡΟΥ 3 Α
ΤΗΛΕΦ. 582

ΤΑ ΠΑΤΡΙΑ

ΟΡΓΑΝΟΝ ΤΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ ΤΗΣ ΥΠΕΡ ΤΩΝ ΠΑΤΡΙΩΝ ΑΜΥΝΗΣ

ΕΚΔΙΔΕΤΑΙ
ΚΑΤΑ ΣΑΒΒΑΤΟΝ
ΕΚΤΥΠΟΥΤΑΙ
ΕΙΣ 20,000
ΑΝΤΙΤΥΠΩΝ
ΔΙΑΝΕΜΕΤΑΙ
ΔΩΡΕΑΝ

Εκδίδονται τῇ ἐπιμελείᾳ ἐπιτροπῆς ἐκ τῶν κ. κ. Γ. Ν. Χατζιδάκι, Κ. Γ. Ζηρίου καὶ Ι. Μ. Δερβιτζή διευθύνοντες.

Η ΥΠΕΡΤΑΤΗ ΤΙΜΗ

Ἡ ὑπεράσπισις τῆς Μητρὸς πατρίδος εἶναι τιμὴ ἀ-
πόκρουστα ἐξίσου εἰς ὅλα τὰ τέκνα τῆς καὶ οὐδεὶς δικαιοῦ-
ται νὰ ἐμποδίσῃ ἢ ν' ἀρνήθῃ αὐτὴν εἰς κανένα. Αὐτὴν τὴν
ἐπάντησιν ἔδωκεν ἀντιπρόσωπος τῆς Κυβερνήσεως εἰς
ταιρείαν τινα, ζήτησάν ἐν περιπτώσει ἐπιστρατεύσεως
νὰ μείνωσι παρ' αὐτῇ ὑπάλληλοι ἀπαραίτητοι εἰς τὴν
διατήρησιν τῆς.

Δὲν εἶναι ζήτημα ὅτι καὶ τὰ πρωτίστης ἀνάγκης
ἔργα θὰ ὑποστῶσι κλονισμόν καὶ ζημίας δυσεπανορθώ-
τους ἕνεκα τῆς ἁλλείψεως τῶν διευθυνόντων ἢ ἐκτελούν-
των αὐτά. Ἀλλὰ τί εἶναι ἡ ζημία ἡ ὁ κλονισμὸς οὗτος
ἀπέναντι τῶν ὅσων δύναται νὰ πάθῃ ἡ Πατρίς ἐκ τῆς
ἁλλείψεως τῶν ὑπερασπιστῶν τῆς, ποῖον δὲ κέρδος ἢ
τιμὴ δύναται νὰ ἐξισωθῶσιν ἢ ν' ἀντικαταστήσωσι
παρ' αὐτοῖς τὴν στέρησιν τῆς ὑπερτάτης τῶν τιμῶν
καὶ τῶν ἀπολαύσεων;

Ἐπὶ τοῦ προκειμένου ἐνθυμούμεθα τὸ πικρὸν παρά-
πονον τάξεώς τινος ἀνθρώπων, εἰς οὗς ὑπὸ τῶν νόμων
εἶναι ἀπηγορευμένη ἡ τιμὴ αὐτῇ. Μὲ ποῖαν θλίψιν ἐξε-
φράζοντο κατὰ τοὺς δύο τελευταίους πολέμους ἐξάγοντες
ἐκ τῶν παραθύρων τῶν δεσμοτηρίων τῶν χεῖρας ἱκέ-
τιδας καὶ ἐπικαλούμενοι τὴν ἐπιείκειαν, τὴν συγγνώμην
τῆς Πατρίδος διὰ τὰ ἐγκλήματα τῶν οἱ δυστυχεῖς οὗτοι
ἀπόκληροι!

Ἐν ἡ περιπτώσει ἡ Πατρίς ἀποδοθῇ εἰς τὸν ἀγῶνα δι'
οὗ, μὲ τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ, θὰ συντελεσθῇ τὸ ἡμιτελές
ἔργον τῶσων ἡρωϊκῶν γενεᾶν διὰ τῆς πληρώσεως τοῦ πα-
νελληνικοῦ πόθου, ποῖος ἀληθῶς, ἐάν δὲν εἶναι κατὰδικος
ἐγκληματίας, ποῖος δὲν θὰ σπεύσῃ νὰ συμμερισθῇ τιμὴν
τὴν ὁποίαν τόσαι γενεαὶ ὠνειροπόλησαν καὶ τόσαι γε-
νεαὶ θὰ ζηλεύουσι καὶ μακαρίζουσι;

Κοινὴ καὶ ἀκράδαντος εἶναι τὴν φορὰν ταύτην ἡ πε-
ποίθησις ὅτι τὸ ἔργον, τὸ ὁποῖον δὲν ἐτελείωσε θὰ τε-
λειώσῃ. Ἐτη μακρὰ εἰρήνης καὶ εὐημερίας θὰ ἐπακυ-
λουθῇσιν τὰς σημερινὰς θυσίας, ὅπως τὴν δυσχεμε-
ρον ἐποχὴν διαδέχεται ἡ ποιητικὴ ἀνοιξὶς καὶ τὸ πολὺ
καρπὸν θέρος. Ποῖος τῶν σήμερον ἐκλεκτῶν ἐπὶ νεότητι
καὶ ἀκμῇ, εἰς οὗς ἡ Πατρίς ἀναθέτει τὴν τιμὴν τῆς
ὑπερασπίσεώς τῆς, ποῖος δὲν φρίττει καὶ ἐπὶ τῇ ἀπλῇ
μόνον σκέψει, ὅτι σπερούμενος τῆς τιμῆς ταύτης, δὲν θὰ
εὐρίσκη ἐν τῷ βάθει τῆς μνήμης του ἄλλο τι νὰ διηγῇ-
ται εἰς τὰ τέκνα του παρὰ ἐντυπώσεις κατ' οὐδὲν διαφε-
ρούσας ἐκείνων, ἃς ἡ φήμη ρίπτει ὡς ψυχία ἐλεημοσύνης
εἰς τοὺς ταλαιπώρους ἐγκληματίας τῶν φυλακῶν;

ΤΟ ΑΓΙΟΝ ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ

Κυριακὴ Δεκάτη Τρίτη

(Ματθαίου κζ' 33-42)

Κείμενον.

Εἶπεν ὁ Κύριος τὴν παραβολὴν ταύτην. Ἀνθρώπος
τις ἦν οἰκοδεσπότης¹, ὅστις ἐφύτευσεν ἀμπελῶνα²
καὶ φραγμόν³ αὐτῷ περιέθηκε, καὶ ὄρυξεν ἐν αὐτῷ
ἀνὼν⁴ καὶ ὠκοδόμησε πύργον⁵, καὶ ἐξέδοτο αὐτὸν
γεωργοῖς⁶ καὶ ἀπεδήμυσεν⁷. Ὅτε δὲ ἤγγισεν ὁ καιρὸς
τῶν καρπῶν, ἀπέστειλε τοὺς δούλους⁸ αὐτοῦ πρὸς τοὺς
γεωργοὺς λαβεῖν τοὺς καρποὺς αὐτοῦ. καὶ λαβόντες
οἱ γεωργοὶ τοὺς δούλους, ὃν μὲν ἔδειραν, ὃν δὲ ἀπέ-
κτειναν, ὃν δὲ ἐλιθοβόλησαν. πάλιν ἀπέστειλεν ἄλλους
δούλους πλείονας τῶν πρώτων, καὶ ἐποίησαν αὐτοῖς
ὡσαύτως. Ὑστερον δὲ ἀπέστειλε πρὸς αὐτοὺς τὸν υἱὸν
αὐτοῦ λέγων· ἐντραπήσονταί τὸν υἱόν μου. οἱ δὲ γεω-
ργοὶ ἰδόντες τὸν υἱὸν εἶπον ἐν ἑαυτοῖς· οὗτός ἐστιν ὁ
κληρονόμος· δεῦτε ἀποκτείνωμεν αὐτὸν καὶ κατάρχω-
μεν τὴν κληρονομίαν αὐτοῦ. καὶ λαβόντες ἐξέβαλον
ἐξω τοῦ ἀμπελῶνος, καὶ ἀπέκτειναν. Ὅταν οὖν ἔλθῃ
ὁ κύριος τοῦ ἀμπελῶνος, τί ποιήσει τοῖς γεωργοῖς
ἐκείνοις; λέγουσιν αὐτῷ· κακοὺς κακῶς ἀπολέσει αὐ-
τοὺς, καὶ τὸν ἀμπελῶνα ἐκδώσεται ἄλλοις γεωργοῖς⁹,
οἵτινες ἀποδώσουσιν αὐτῷ τοὺς καρποὺς ἐν τοῖς καιροῖς
αὐτῶν. λέγει αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς. οὐδέποτε ἀνέγνωτε ἐν
ταῖς γραφαῖς, λίθον ὃν¹⁰ ἀπεδοκίμασαν οἱ οἰκοδο-
μοῦντες, οὗτος ἐγενήθη εἰς κεφαλὴν γωνίας· παρὰ
Κυρίου ἐγένετο αὕτη, καὶ ἐστὶ θαυμαστὴ ἐν ὀφθαλ-
μοῖς ἡμῶν.

Σημειώσεις

1) Οἰκοδεσπότης, ὁ Πατὴρ Θεός, 2) Ἀμπελῶνα, ἐννοεῖται ἡ Ἐκκλησία τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης, 3) Φραγμὸν = τὸν μασσαϊκὸν νόμον τὸν γράζοντα τὴν Ἰουδαϊκὴν θεοκρασίαν ἀπὸ τῶν πέρα εἰδωλολατρῶν, 4) Ἀνὼν = τὸν ναὸν καὶ τὴν ἱερουσύνην δι' ὃν ὁ νόμος ἡρμηνεύετο, 5) Πύργον = τὴν διαρκῆ Θεῖαν ἀντί-
ληψιν καὶ προστασίαν τοῦ λαοῦ τοῦ Θεοῦ, 6) Γεωργοὶς = τῷ Ἰουδαϊκῷ λαῷ, 7) Ἀπεδήμυσεν = ἀπὸ τῆς ἐλευθερίας τὸν λαὸν εἰς ἐκτελεσὶν τῆς θεοκρατίας ταύτης, 8) Τοὺς δούλους αὐτοῦ, ἦτοι ἀδελφὰς ἀγαθὰς καὶ προφῆτας, 9) Ἄλλοις γεωργοῖς = τοῖς ἔθνεσι.

ΑΠΟΣΤΟΛΙΚΑ ΔΙΔΑΓΜΑΤΑ

Η ΕΙΣ ΤΗΝ ΕΚΚΛΗΣΙΑΝ ΥΠΑΚΟΗ

Ἐκ τῆς πρὸς Κορίνθ. α'. ἐπιστολῆς κεφ. Ιε'. 14-24

Ἐν τῇ αὐρίῳ ἀναγινωσκόμενην περικοπῇ τῆς α'. πρὸς
Κορινθίους ἐπιστολῆς τοῦ Ἀποστόλου Παύλου ὑπογραμμίζεται
ἡ ὁδὸς ἣν ὀφείλουσι νὰ βαδίζωσιν οἱ πιστοὶ ἅμα δὲ καὶ ἡ
θέσις αὐτῶν ἀπέναντι τῶν διδασκάλων καὶ λειτουργῶν τῆς
Ἐκκλησίας καὶ πάντων τῶν συνεργούντων καὶ ὑπὲρ τῆς Ἐκ-
κλησίας κοπιούντων.

Ο ΚΛΕΦΤΗΣ ΤΟΥ ΟΛΥΜΠΟΥ

Ἀνέδρα στὴν Ὀλύμπου κι' ἀγνάντευα τριγύρου
 Ἀπ' ἐν μέρους θάλασσα κι' ἀπ' ἄλλοι οἱ Ἀρβανίταις,
 Κι' ἀπὸ μακρὰ κλεφτοπούλα μὲ τὰ σπαθιά στὸ χέρι.
 Ὅμπρὸς νὰ πάω, σιμάζομαι, πίσω νὰ πάω φοβοῦμαι
 Καὶ πάλι πίσω γύρισα στὰ κλέφτικα λημέρια.
 Βρίσκω λημέρια ἔρημα, χωρὶά χορταρισμένα,
 Μὲ πῆρε τὸ παράπονο, καὶ κάθομαι καὶ κλαίω.
 Ψιλὴ φωνίσαν ἔσσυρα ὅσο κιὼν ἡμποῦσα.
 «Πούστε, καὶ μὲν συντροφιά, καὶ μὲν παλληκάρια;
 Τὸ τί νὰ γίν' ὁ Ἀλεξάνδρ' κι' ὁ ψυχρὸς ὁ Γεώργιος;
 Ὁ Γεώργιος τότε μὲ ἔκρινεν ἀπὸ ψηλὴ ραχοῦλα.
 Ὁ Ἀλεξάνδρ' δὲν εἶν' ἐδῶ, πῆγε στὴν Ἀλασσῶνα,
 Κ' ἐγὼ μὲ τὰλλα τὰ παιδιὰ τὸν πόλεμο κρατοῦμε

ΜΕΓΑΛΗ ΚΡΙΣΙΜΟΣ ΕΠΟΧΗ

Ὅτε ὁ Μέγας Ἀλεξάνδρος κατόπιν σφοδροῦ κρυολογματος ἐνεκεν ψυχροῦ λουτροῦ ἠσθένησε βαρύνει καὶ ἐκινδύνευσε νὰ ἀποθάνῃ, ἔπειτα δὲ διὰ τῆς βοήθειας τοῦ ἐξοχτοῦ ἱατροῦ τοῦ Φιλίππου ἐθεραπεύθη, εἶπεν εἰς τοὺς φίλους τοῦ ὅτι δὲν μᾶς ἔκαμεν κἀνὲν κακὸν ἡ ἀσθένεια αὕτη, ἀπλῶς μᾶς ὑπεθύμισεν νὰ προτέχωμεν, διότι ὡς ἄνθρωποι πάντοτε κινδυνεύομεν. Οὕτω γενναίως διήνυσε τὴν νόσον ὁ μέγας τῷ ὄντι ἐκεῖνος ἀνὴρ καὶ ταιαῦτα διδάγματα ἤντησεν ἐξ αὐτῆς διὰ τὸν μετέπειτα βίον.

Καὶ τὸ Ἑλληνικὸν ἔθνος ἔχει μέχρι τοῦδε διέλθει πολλὰ καὶ μεγάλα ἐποχὰς ἀληθῶς κρίσιμους τοῦ βίου τοῦ καὶ ἔχει ἀντλήσει πολλὰ καὶ χρήσιμα διδάγματα. ταῦτα δὲ ὀφείλει νὰ ἔχη, εἴπερ ποτὲ καὶ ἄλλοτε, σήμερον πρὸ ὀφθαλμῶν, ὅτε καὶ πάλιν εὐρίσκεται εἰς μεγάλην καὶ κρίσιμον ἐποχὴν. Διότι πρέπει, εἶναι ἀπόλυτος ἀνάγκη, νὰ τὸ νοήσωμεν ὅλοι μικροὶ καὶ μεγάλοι ὅτι ζῶμεν εἰς χρόνους λίαν κρίσιμους, ὅτι δὲν παίζεται οὐδὲ διακινδυνεύει μέρος πολὺ ἢ ὅλγον τῆς Δυτικῆς Εὐρώπης ἀλλὰ καὶ ἡ ἡμετέρα Ἀνατολή, ἡ ἡμετέρα ἀλύτρωτος πατρίς. Ἐνεκα τούτου ὀφείλομεν νὰ γινώσκωμεν ὅτι αἱ μεγάλαι ἐποχαὶ καὶ οἱ μεγάλοι κίνδυνοι ἀπαιτοῦσι καὶ μεγάλας καὶ γενναίας ἀποφάσεις καὶ ἐπίσης προθύμους καὶ τολμηρὰς ἐκτελέσεις, ὅτι ταῦτα πάντα ἐπιβάλλουσι ἀναγκάως ἀπολείας καὶ χρημάτων καὶ ἀνθρώπων καὶ ἄλλας πολλὰς στερήσεις· ὅτι μεγάλοι λαοὶ δὲν λέγονται οἱ ἀποτελούμενοι ἐκ πολλῶν ἐκατομμυρίων ἀλλ' οἱ προνοητικῶς παρασκευαζόμενοι καὶ γενναίως ὑφιστάμενοι τοὺς κινδύνους καὶ νικῶντες. Ἐν τούτοις τὸ ἔθνος ἡμῶν δὲν ἔχει νὰ μελετήσῃ τὴν ἱστορίαν του καὶ διδάχῃ πῶς πρέπει νὰ σκέπτεται καὶ νὰ ἐνεργῇ κατὰ τοὺς παρόντας δεινούς καιρούς. Οὐδὲ πρέπει ν' ἀπατώμεθα καὶ πιστεύωμεν ὅτι τὸ μέγα κακὸν τὸ ὅποιον ἐρημώνει σήμερον τὴν Δύσιν θὰ φεισθῇ τῆς Ἀνατολῆς, ἢ νὰ σκεπτόμεθα ἐγωϊστικῶς ἕκαστος περὶ τοῦ οἴκου τοῦ περὶ τῶν ἰδίων μόνον ὑποθέσεων, περὶ τοῦ πολυτίμου αἵματός του. Ὁ κίνδυνος τῆς Ἀνατολῆς εἶναι μέγας, διότι πολὺ πιθανὸν ἂν πληρώσῃ αὕτη τὰς ἀμυχὰς τῆς Δύσεως, καὶ οὐδὲν θαῦμα, ἂν ἡ πατρικὴ ἡμῶν κληρονομία διατρέξῃ πάλιν νέους καὶ φοβεροὺς κινδύνους.

Λοιπὸν τὸ καθήκον ἡμῶν εἶναι πρῶτον μὲν νὰ ἔχωμεν πάντες ὑπ' ὄψιν μας ὅτι εὐρισκόμεθα ἐν ταῖς παραμοναῖς μεγίστων καὶ σπουδαιωτάτων γεγονότων διὰ τὴν κληρονομίαν ἡμῶν, καὶ ἐπομένως ὅτι ἔχομεν καθήκον καὶ πρὸς τὴν Ἑλληνικὴν ἱστορίαν καὶ πρὸς τὸ Ἑλληνικὸν ἡμῶν ἔθνος νὰ μὴ φανώμεν ἀνίκανοι νὰ ἀντιμετωπίσωμεν αὐτὰ προση-

κόντως. Ὅτι μεγάλοι θυσίαι θὰ ἀπαιτηθῶσι παρ' ἡμῶν καὶ εἰς πολλὰς καὶ ποικίλας στερήσεις θὰ ὑποβληθῶμεν, ἂν ὅπως φαίνεται πιθανόν, ἡ ἐκ Δυτῶν πυρκαϊὰ ἐξελθῇ καὶ ἐπὶ τὴν Ἀνατολήν. Ταῦτα δὲν λέγονται ἵνα ἐγείρωσι φόβους, ἀλλ' ἵνα προετοιμασθῶμεν ὅλοι, καὶ καθὼς λέγει λαϊκὴ παροιμία, οἱ καλοὶ ναυτικοὶ εἰς τὴν τρικυμίᾳ φαίνονται, οὕτω καὶ ἡμεῖς φρονηματισθῶμεν πειθόμενοι πάντες ἀνεξαιρέτως καὶ περὶ τῶν ἐπικειμένων κινδύνων καὶ περὶ τῆς ἀνάγκης γενναίων ἀποφάσεων καὶ τολμηρὰς καὶ ἀποφασίστου ἐνεργείας ἐκ μέρους μας. Πρέπει δὲ νὰ εὐελπισθῶμεν ὅτι ὁ Θεὸς τῶν πατέρων ἡμῶν, ὁ Θεὸς ὅστις χθὲς ἀκόμη ὅτε ἐνηργήσαμεν ὡς γενναῖοι ἄνδρες, ἐφάνη τοσοῦτον εὐμενὴς πρὸς ἡμᾶς καὶ τοὺς δικαίους ἀγῶνας μας, αὐτὸς μετὰ τοῦ Βασιλέως ἡμῶν θέλουσιν ὁδηγήσει τὸν Ἑλληνικὸν λαὸν καὶ πάλιν εἰς τὴν νίκην, τὴν δόξαν καὶ τὴν ἐθνικὴν ἡμῶν ἀποκατάστασιν. Εὐθε!

ΑΠΟΣΠΑΣΘΕΙΣΑΙ ΣΕΛΙΔΕΣ *

Η ΝΑΥΤΙΚΗ ΘΕΣΙΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Τῶν τριῶν χερσονήσων, δι' ὧν περατοῦται ἡ Εὐρώπη πρὸς νότον, τὴν ἀνατολικωτάτην πασῶν ἀποτελεῖ, ἡ μικρὰ μὲν αὕτη, ἣν οἰκοῦμεν, ἐνδοξοτάτη δὲ τῆς γῆς γωνία. Ὁ μὴ εἰδὼς τὴν ἔκτασιν αὐτῆς, διὰ τοῦ μέτρου δὲ τῆς ἐν τῇ ἀνθρωπίνῃ ἱστορίᾳ σημασίας τῆς μόνον ὑπολογίζων, ἤθελεν ἐκλάβῃ ταύτην ὡς τὴν εὐρυτάτην τῶν χωρῶν. Καὶ ὅμως εἶνε ἥτοις ἡ μικροτάτη τῶν ἀξίων πως λόγου χωρῶν τῆς Εὐρώπης. Ἡ ἐπιφάνεια ταύτης οὐδὲ πρὸς τὴν τῆς Πορτογαλλίας αὐτῆς ἔτι ἰσοῦται. Τὰ παράλια τῆς ἐν τούτοις, ὡς ἐκ τῆς ἐκτάτου αὐτῶν διαμορφώσεως, τῶν ἀτελειότητων αὐτῶν εἰσοχῶν καὶ ἐξοχῶν, ὑπερβαίνουσι τὴν ἔκτασιν τῶν ἀκτῶν ὀλοκλήρου τῆς Ἰβηρικῆς Χερσονήσου. Δὲν ὑπάρχει χώρα ἐν τῷ κόσμῳ, ἴσως ἐπιφανείας σηματοῖζουσα μεγαλύτερον ἀριθμὸν νήσων, κόλπων, χερσονήσων καὶ λιμένων· χώρα ἐπομένως, ἐν ᾗ τελεῖται ἐπιτυχέστερον ὁ συνδυασμὸς γῆς καὶ ὕδατος, ὁ τὴν ὑφίστην καλλονὴν τῆς φύσεως ἀπεργαζόμενος, καὶ τὸν ἀριστον ὅρον τῆς κοινωνικῆς τοῦ ἀνθρώπου προόδου ἀπαρτίζων. Ἡ θάλασσα ὑπῆρξεν ἀνεκὰθεν ἡ μεγάλη τῶν Ἑλλήνων ὁδὸς, καὶ ἐπὶ τοσοῦτον, ὥστε οὕτοι ἐτέρας τοιαύτας δὲν ἐγνώρισαν. Ἡ νεωρόδης λατινικὴ ἑκκρᾶσις *Struere viam*, ἣτις ὑπομνηστικὴ σημαντικώτατο τοῦ Ρωμαϊκοῦ μεγαλείου στοιχείον. τὰς μεγάλας στρατιωτικὰς ὁδοὺς, δὲν δύναται νὰ ἐφαρμοσθῇ τῇ ἀρχαίᾳ Ἑλλάδι, εἰ καὶ οὐδέποτε παρημελήθη ἐν αὐτῇ καὶ ἡ κατὰ ξηρὰν συγκοινωνία.²

Τὸ γεγονός τοῦτο μόνον ἀρκεῖ νὰ καταδείξῃ τὴν βαθεῖαν τῶν δύο λαῶν διαφορὰν· τοῦ μὲν Ρωμαϊκοῦ κρατήσαντος τῆς γῆς διὰ τῆς γεωργίας του, τῶν μεγάλων αὐτοῦ ὁδῶν, τῶν ἰσχυρῶν αὐτοῦ φρουρίων, ἔργων, ἐν οἷς ἐξέμαθε τὸν τραγὺν αὐτοῦ βίον καὶ ἐκτῆσται τὰς τραχύτερας αὐτοῦ ἀρετὰς, καὶ δι' ὧν συνετέλεσε πάσας αὐτοῦ τὰς νίκας καὶ βαρεῖαν τῷ κόσμῳ ἐπέβλεψε δεσποτείαν· τοῦ δὲ Ἑλληνικοῦ, κράτος μὲν σχόντος τὴν θάλασσαν, ἐλαττήριον τὸ ἐμπο-

ριον, στολισμὸν δὲ τὴν καλλιτεχνίαν καὶ τοῦ ἄκρως παρ' αὐτῷ ἀναπτυχθέντος πνεύματος τὰς δυσθεωρήτους πτήσεις.

Ἡ Ἑλλάς ἐρείδουσα τὰ νῶτα αὐτῆς ἐπὶ δυσυπερβλήτου καὶ συνεχὸς σειρᾶς φυσικῶν χαρᾶν καὶ πλεονεκτημάτων αὐτὴν ἀνεκὰθεν κατὰ τῶν μεγάλων ἐκ τῆς Ἀσίας ἐπιδρομῶν, αἵτινες κατέκλυσαν τὴν Εὐρώπην, πρὸς μεσημβρίαν ἐστραμμένη θεωρεῖ τὸν πρὸ αὐτῆς ἐκτεινόμενον κυανοῦν πόντον, βάπτουσα ἐν αὐτῷ τὰ ἐαυτῆς κράσπεδα. ἀπέναντι τῆς εὐφροτατῆς τῶν Ἀφρικανικῶν χωρῶν. Χωρίζομένης τῆς Ἀσίας, τῆς Ἀφρικῆς καὶ τῆς Ἰταλίας ὑπὸ τῆς θαλάσσης, μετριάξει πάλιν, οὕτως εἰπεῖν, τὰς ἀχρὺς αὐτῶν ἀποστάσεις διὰ τῶν πολυαριθμῶν αὐτῆς νήσων. Αἱ Κυκλάδες ἀρχόμεναι ἀπὸ τοῦ Σουνίου, καὶ πρὸς ἑω καὶ μεσημβρίαν διασπειρόμεναι ἀναμειγνύονται τέλος μετὰ τῶν Σποράδων, αἵτινες ἀπτονται σχεδὸν τῆς Ἀσίας. Εὐδίας οὕσης, ὁ ναύτης οὐδ' ἐπὶ στιγμὴν χάνει τὸν ὄψων αὐτοῦ τὴν ξηρὰν.

Ἐκ τῆς Κεοῦρας δύναται τις νὰ ἴδῃ τὴν Ἰταλίαν, ἀπὸ τοῦ Μαλέα τὰς χιονώδεις τῆς Κρήτης κορυφὰς, καὶ ἀπὸ τῆς νήσου ταύτης τὰ ὄρη τῆς Ρόδου καὶ τῆς Ἀσιατικῆς ἀκτῆς, Δύο πλοῦ ἡμέραι ἤρουν ἀπὸ Κρήτης εἰς Κυρήνην καὶ τρεῖς ἡ τέσσαρες μέχρι Αἰγύπτου. Πῶς νὰ ἐκπλαγῇ τις λοιπόν, ὅτι ἡ Ἑλλάς διέλαμψε πέραν τῶν θαλασσίων αὐτῆς ὁρίων διὰ τοῦ ἐμπορίου αὐτῆς τῶν ἀποικίων καὶ τοῦ πολιτισμοῦ τῆς, ὅταν ἐνώπιον αὐτῆς ἠνοίγοντο τοσαῦτα ὁδοὶ καὶ οἱ ἀστέρες οὐρανοῦ, αἱ σχεδὸν αἰθρίου, ὠδήγουν ἐν νυκτὶ τὰς ναῦς; Ἡ γεωγραφία παρεσκεύασε τὴν ἱστορίαν. Ἐκατέρωθεν καὶ ἀπέναντι τῆς Ἑλληνικῆς ἡπείρου, ἡ ἀρχαιότης ἐγνώρισε πρὸς ἀνατολὰς μὲν Ἑλλάδα Ἀσιατικὴν, πρὸς δυσμὰς Ἰταλικὴν, πρὸς νότον, περὶ τὴν νῦν ἔρημον Κυρηναϊκὴν ἀκρὰν. Ἑλλάδα Ἀφρικανικὴν. Ὅποια προϊόντων, ὅποια ἰδεῶν, μεταξὺ τῶν τεσσάρων τούτων χωρῶν ἐναλλαγὴ, καὶ ποία ζωῆς ἐντασις ἐν ἐκείνῃ, ἣτις ἐν τῷ κέντρῳ κειμένη, ἐργασίμευεν ὡς ἐστία, ἐνθα, αἱ ἐκ τοῦ φωτεινοῦ τούτου κύκλου ἐκτοξεύοντο ἀκτῖνες, συγκεντρούμεναι μετὰ δεκαπλασίας συνηύγαζον δυνάμεις! ¹

Τὴν θάλασσαν φιλήσασα καὶ ταύτης κρατήσασα τὸ πάλαι ἡ πατρίς ἡμῶν, ἤρθη εἰς κοινωνικὴν καὶ πολιτικὴν ἀκμὴν τοιαύτην, ὥστε καὶ μετὰ τὸν πολιτικὸν αὐτῆς θάνατον, διδασκαλὸς τῆς ἀνθρωπότητος ὀλοκλήρου παρέμεινε· καὶ νῦν δ' ἐστὶ αὐτὰ τὰ μάλλον πεπολιτισμένα τῶν ἐθνῶν ὑφίστην αὐτῶν δόξαν ἠγοῦνται ἄλλοι αὐτῆς μαθηταὶ νὰ καταστῶσιν.

Ἀλλὰ τὸ μεγαλεῖον αὐτῆς· τοῦτο ἀπειργάσασα ἐν ὅσῳ τῆς θαλάσσης κρατοῦσα, διὰ μὲν τῶν πολυαριθμῶν αὐτῆς ἐμπορικῶν ὁδικῶν διετήρει τὴν παγκόσμιον συγκοινωνίαν, πανταχοῦ τὰ φῶτα, τὸν πολιτισμὸν, τὰ προϊόντα τῆς θαυμασίας αὐτῆς τέχνης μεταγύσας, διὰ δὲ τῶν μακρῶν αὐτῆς πολεμικῶν νηῶν σεβαστὴν καθίστα τὴν ἐλευθερίαν, τὸν φόβον τοῖς βαρβάρους ἐμπνέουσα. Ἀλλ' ἐλησμένησεν αὕτη τὴν θάλασσαν καὶ ἡ θάλασσα ἐλησμένησεν αὕτην καὶ ἐπῆλθεν ἡ πτῶσις ἡ ναυτικὴ, καὶ ταύτην ἡ ἐθνικὴ ἀνεπανόρθωτος ἐπηκολούθησε.

* Κ. Ν. Ράδου.

1. Πορτογαλλία, 93,000 τετραγ. χιλ. Ἑλλάς 50,000 μόνον.

2. Γνωστόν, ὅτι τοῖς Ἕλλησιν ἱερεῦσιν ὡς πρῶτιστον καθήκον ἐπεβάλλετο ἡ συντήρησις τῶν εἰς τὰ ἱερά ἀγούσων ὁδῶν, ὅπως ταῦτα προστιώτερα καθίστανται.

1. Τὰ περὶ τῶν πλεονεκτημάτων τῆς γεωγραφικῆς θέσεως τῆς Ἑλλάδος διὰ μακρῶν καὶ λιανῶς περιγραφέντων ἐν τοῖς ὀγκώδεσι γεωγραφικοῖς ὑγγραμμοῖς τοῦ Heclius καὶ τοῦ Malte-Brun. Ἀλλὰ μεθ' ὅποια ἀπαραμύλλη δυνάμει καὶ χάριτι οἱ ἐν τῷ κείμενῳ τοῦ ἡμετέρου προλόγου σκεψίαι ἐκτίθενται ὑπὸ τοῦ μεγάλου Daruy ἐν τῇ εἰσαγωγῇ αὐτοῦ εἰς τὴν Ἑλληνικὴν ἱστορίαν;

